

Ensimmäinen luku

*jossa kirje herättää epäilyksiä ja varpaat
haiskahtavat*

Tukkakekkerien jälkeisenä aamuna Myrtti ei herännyt omassa sängyssään Tuuve-tädin ullakolla. Hän heräsi lämpimässä pesässä, eikä hän lainkaan aavistanut, että edessä olisi jälleen uusia seikkailuja, joihin kuuluisi pehmo-otuksen pieru-unelma, perin luiseva taksikyyti sekä parikin kattilallista kuplivaa taikakinuskia.

Tuo lämmin pesä, jossa Myrtti heräsi, oli myös vähän hikinen. Se oli kainalo. T-paidassa oli kainalon kohdalla reikä, ja kainalokarvat kutittivat Myrtin nenää. Kainalo kuului isille, ja isi kainaloineen pötkötti Tuuven olohuoneessa, Myrtin ullakkohuoneen alapuolella. Myrtti oli jo tottunut kutsumaan tuota mökkiä kodiksi. Isi ei ollut moi-seen tottunut. Hän oli saapunut Kuuilmaan vasta edellisenä päivänä. Ei siis ollut mikään ihme, että avatessaan silmänsä isi näytti hieman pöllämystyneeltä. Hän kuitenkin hymyili,

ja Myrtti hymyili takaisin. Sängyn jalkopäässä muurahais-karhupehmoletu Fuuga kiemurteli ja önsi kuin haluaisi vielä jatkaa unia. Myrtti haroi hikistä violettiä noitatukka-pehkoaan ja tunsu olevansa kauhean onnellinen.

Tuuve oli avannut vuodesohvan edellisenä iltana. ”Sinä voit nukkua tässä, velipoika”, hän oli sanonut. Myrтин leuka oli lokahtanut, kun tuttu pehmeä sohva oli yhdellä nykäisyllä lennähtänyt levittäytymään valtavaksi katosvuoteeksi, jota reunustivat seepraraidalliset verhot

kaikilta neljältä sivulta. ”Patja on vähän muhkurainen, mutta kai tämä varapeti välttää. Artturi? Onko kaikki ooko?” Siinä vaiheessa Myrtti oli huomannut, että myös isin leuka oli lokahtanut. Lisäksi tämän silmistä oli alkanut valua vettä, sillä räpyttely oli selvästi unohtunut tyystin.

”Kantsii tottua taikoihin”, oli nojatuolissa röhnöttävä Fuuga lohkaissut. Tuuve oli pöyhinyt tyynyjä tyytyväisen oloisena. Artturin katse oli kääntynyt Fuugaan, ja yhtäkkiä räpyttelemättömyys oli muuttunut tiheäksi räpyttelyksi. Hänelle nimittäin valkeni siinä hetkessä, että Myrtin rakkain pehmolelu oli ilmiselvästi ilmielävä. Taiottu lahja Tuuvelta.

Ja niinhän se on, että taikoihin on syytä totutella, jos sattuu asumaan Kuuilmassa, noitien maailmassa onton maapallon sisäpinnalla. Ja siellä he kaikki olivat. Tuuve nimittäin oli noita, ja Myrtti samoin, ja oli aivan perusteltua odottaa, että myös Myrtin isillä eli Tuuven veljellä Artturilla oli jonkinlaisia noitataipumuksia. Hän vain oli asunut koko elämänsä maapallon pinnalla, noitien kielellä Ulkokuorella. Siellähän Myrttikin oli vielä kesällä elellyt.

Myrtin mummu oli salannut noitataustansa Artturilta. Tuuvelta hän ei ollut sitä onnistunut salaamaan, sillä pikku-Tuuven päälaki oli antanut maitotukan pudota ja kasvattanut tilalle räiskyvän noitatukan, mikä ymmärrettävästi oli herättänyt ihmetystä ja vaatinut selityksen. Artturin tukalle ei moista ollut syystä tai toisesta käynyt. Niinpä noitajuttu oli hänelle vielä uusi.

Myrtti, jonka maitotukka oli tipahtanut ensimmäisellä vahinkovierailulla Kuuilmassa, alkoi jo tottua noi-

tuuteen. Olihan hän ehtinyt muuttaa Tuuven luo (alun perin köhäpöpöä karkuun) ja opiskella hieman kudelma-taikuutta (vaihtelevalla menestyksellä). Tukkakekkeritkin hänelle oli noitatukan kunniaksi järjestetty. Aivan vast-ikään, itse asiassa. Isi oli nimittäin löytynyt Tuuven soh-valta juuri silloin, kun Myrtti oli palannut kekkereiltään.

Niin he siis olivat päätyneet unille Tuuven olohuo-neeseen. Herätessä vatsa kurni kuin sammakkolauma. Myrtti nappasi vielä yhden nopean aamuhalin ja kipitti sitten aamupissille ja hammaspesulle päästäkseen pika-puoliin kyökin puolelle.

”Tuntuu hassulta nähdä teikäläisen isä täällä”, Fuuga supatti Myrтин korvaan. Ja tottahan se oli. Kun isi oli vielä ollut Ulkokuorella, Myrtillä oli ollut kova ikävä.

Hän oli kirjoitellut itkuisia kirjeitä ja miettinyt, miten tyhjältä tuntui, kun ei voinut kertoa isille noitaju-tuista ja elämästään Kuuilmassa. Nyt tilanne oli tyystin muuttunut. Nyt isille pitäisikin yhtäkkiä kertoa kaikki noitajutut ja selittää koko Kuuilma-homma juurta jaksain.

Myrtti nappasi sämpylätaikinan jääkaapista ja Fuuga kaivoi esiin pari lusikkaa, joilla taikinan saisi nosteltua pellille sämpylänkokoisiksi köntsiksi.

Kun sämpylät olivat uunissa ja teevesi kiehumassa, vääntäytyi parrakkaampikin nukkuja ylös vuodesohvalta ja kömpi keittiön pöydän ääreen istumaan Myrttiä vastapäätä. Haukotus alkoi Myrtistä ja tarttui isiin, tai toisinpäin.

”Minun rakas Myrttini on siis noita”, isi sanoi ja hymyili.

”Tuuve taisi joutua selittämään?” Myrtti kysyi.

Siinä maha missä painitaan. Täti ilmestyi keittiön ovelle vampyyrinpunaaisessa aamutakissaan. ”Melko lailla kaiken”, hän haukotteli. ”Sori, Myrtti, tiedän että olisit halunnut selittää osan itse. Mutta en keksinyt muutakaan keinoa, jolla saisin Artturin kutsuttua tänne. Ja se tuntui aika tärkeältä.”

”Kaikki okei”, Myrtti lohdutti. Uunista kuului sihahdus ja kilahdus. Oli aika nostaa höyryävä pelti ulos ja laskea se jäähtymään. Tuuve käytti pannunalusina erinäisiä Myrtin kudelmataikaryhmässä virkkailemia, kutomia ja punomia, epämääräisen muotoisia kudelmanpaloja, joista törrotti langanpätkiä. Myrtistä se oli yhtä aikaa ihanaa ja noloa.

Sämpylät pihisivät vielä hetken, ja niiden kuoreen rapsahteli herkullisen näköisiä halkeamia. Jos taikinan vihreä väri saikin Myrtin isin hämmentymään, tämä ei näyttänyt sitä mitenkään.

”Olen pahoillani, etten tullut tukkakekkereillesi”,

Artturi sanoi. ”Koko tämä noitajuttu on sellaista mielen myllerrystä, että juhlahässäkkä tuntui olevan minulle vähän liikaa samaan syssyyn. Halusin, että saat nauttia kekkereistäsi rauhassa. En halunnut sekoittaa pakkaa.”

Myrtti ymmärsi. Isi ei muutenkaan juuri välittänyt isoista juhlista, joissa oli paljon tuntemattomia ihmisiä. Se oli ihan okei. Hän voisi kertoa isille kaiken tukkakekke-reistä myöhemmin.

”Entä mummu?” Myrtti kysyi. ”Miksei häntä kutsuttu?”

Tuuve yllätti: ”Kutsuttiin kyllä.”

”Miksei hän sitten –”

Olkien kohautus. ”Tuntemattomat ovat äitimme tiet”, Tuuve sanoi ja katsahti veljeään. ”Ehkä hän ei vielä-kään halua palata Kuuilmaan.”

Myrtti tiesi, että mummu oli syntynyt ja kasvanut Kuuilmassa ja muuttanut vasta myöhemmin Ulkokuorelle. ”Ja kyllä vain, kävin etsimässä häntä yöllä kun te nukuitte. Hän ei ollut kodissaan. Mutta äiti on selvästi kunnossa, mitä nyt karkuteillä. Hän oli jättänyt sinulle kirjeen pöydälle, Myrtti.”

”Olisit heti sanonut!”

Tuuve kaivoi eleettömän valkoisen kuoren aamutakkinsa taskusta. Sen päälle oli tekstattu selkein kirjaimin: ”Myrtille”, eikä mitään muuta. Myrtti avasi kuoren niin siististi kuin osasi, eli oikeastaan ei kovinkaan siististi, sillä kiinni liimattuja kirjeitä on aika hankala avata siististi, ja ainahan ne repeilevät ihan miten sattuu.

Rakkain (joskin ainoa) lapsenlapseni Myrtti,

Kuulin tädiltäsi, että sinulla on tukkakekkerit. Ja että maivotukkasi on tipahtanut, tietenkin. Sinulla on kuulemma oikein hurmaava noitatukka. Omani on harmaantunut jo vaaleanliilaksi. Ei se mitään. Olen hyvin pahoillani, etten pääse kekke-reillesi. Minulla on asioita hoidettavana. En valittavasti voi kertoa tässä vaiheessa tarkemmin. En sitäkään, vievätkö asiani minut Kuuilmaan vai pakottavatko ne minut pysyttelytyhmään Ulkokuorella – en näet tiedä itsekään. Kenties kerroin jo liikaa.

Jos kaipaat minua, uskoisin, että Anneke-muorista on apua. Mihinpä vaikeuteen ei löytyisi lohtua resepteistä? Löydät ne kaikki Tuuvelta kyllä, tiedän että hän on näpistänyt reseptikirjani. Ja sinä olet tainnut periä sukumme jauhopeukalon.

Toivottavasti kohtaamme pian!

Rakkain (ja ainut) mummu

PS. Tiedän, miten olet aina nauttinut viherkasveistani. Lähetän tätäsi mukana sinulle yhden saint-paulian. Pidä siitä hyvää huolta. Olen varma, että se kukoistaa Kuuilmassa.

PPS. Kun sanon, että toivottavasti kohtaamme pian, toivon sinun tietävän, että todella tarkoitan sitä.

PPPS. Olen tosissani myös Anneke-muorista. Etsi ne reseptit.

Myrtti luki kirjeen kerran, ja sitten toisen kerran, ja vielä kolmannenkin kerran. Lopulta hänen oli pakko lopettaa kirjeen tuijottaminen, sillä Tuuve laski hänen eteensä lämpimän sämpylän, joka oli jo voideltu rosmariiniöljyllä ja peitetty rouskuvilla versoilla. Sämpylän viereen laskeutui kaakaomuki, jonka pinnalla kellui pehmeä kermavaahtokerros.

”Missä mummu on?” kysyi Myrtti suu täynnä sämpylää.

”En tiedä”, Tuuve vastasi.

”En minäkään”, sanoi Artturi. ”Hän ei tainnut jättää muita viestejä.”

”Ei jättänyt”, Tuuve vahvisti.

”Voidaanko me etsiä hänet? Kyllähän hänen on jossakin oltava.”

Tuuve ja Artturi vaihtoivat pitkän katseen, aivan kuin he voisivat sopia asian ääneti keskenään. Se jos mikä ärsytti Myrttiä. Hänestä tuntui, että hänet jätettiin ulkopuolelle päätöksenteosta, ja se oli hirvittävän epäreilua.

Myrtti miltei tuohtui, kun Tuuve sitten sanoi: ”Ei meidän varmaankaan kannata.” Isikin kehtasi nyökkäillä myöntävästi.

Ärsytys huipentui, kun täti ja isi ryhtyivät kilvan kehumaan Myrтин leipomia sämpylöitä.

”Joo joo, herkullisia ovat. Kyllä minä sen tiedän. Entä jos mummu haluaa tulla löydettyksi?” Myrtti kysyi. ”Minusta tuntuu, että haluaa. Katsokaa nyt.

Toivottavasti kohtaamme pian.

Oletteko ihan varmoja, että meidän kannattaa jättää hänet oman onnensa nojaan?”

”Äiti kyllä tietää, mitä tekee”, Tuuve sanoi. ”Hän on sitkeää sorttia. Omapäinen ja välillä ei kovin ajattelevainen muita kohtaan. Kyllä hän jossain vaiheessa tajuaa hölmöilleensä ja etsii meidät käsiinsä, jos haluaa. Kai hän olisi jättänyt vaikka osoitteen muuten.”

”Isi?” Myrtti käänsi katseensa. Hän oli varma, että isi sentään olisi hänen puolellaan. Kirje rypistyi hiksissä kädessä.

Isi räpytteli silmiään eikä virkkanut kirjeestä mitään, saati mummusta. ”Anteeksi, täytyy mennä vessaan. Tee menee suoraan läpi.”

Ja niin Myrtti jäi istumaan ja lusikoimaan kaakaomukinsa herkullisia pohjamömmöjä.

Mutta Myrtti ei ehtinyt jäädä pidemmäksi aikaa pohtimaan mummua ja hänen kirjettään ja isiä ja Tuuvea ja näiden kurjaa suhtautumista mummun kirjeeseen, saati

sitten mokomien moukkamaisten mielipiteiden muokkaamisen mahdollisuutta. Ovesta nimittäin pyyhälsi sisään Kanerva hulmuavine lahkeineen ja puutarhatakkeineen, joka näytti koostuvan lähinnä vöistä ja taskuista.

”Olisiko Myrtti sinulla hetkinen aikaa?”

Myrtti nyökkäsi. Olihan hänellä, semminkin kun yritykset keskustella mummusta tuntuivat tältä erää jäävän tyystin vaille vastakaikua. Fuugakin kipitti Kanervan jalkoja halaamaan. Ei, nuuhkimaan. ”Kuumyyrän kakkaa”, Kanerva vahvisti Fuugan epäilykset. ”Lannoitin tulimelonipenkin juuri. Pahoittelut likaisista varpaista.”

Tuuve kohautti olkiaan. ”Eivät ne parhaina päivinäkään ruusuilta tuoksu.”

Kanerva virnisti. ”Syyllinen.” Sitten hän käänsi katseensa Myrttiin. ”Tämä kakkalannoitejuttu ei välttämättä ole houkuttelevin lähtökohta sille, mitä nyt sanon, mutta sanonpa kuitenkin. Mainitsit joskus, että sinua voisi kiinnostaa puutarhataikuus. Ja sinulla on tietenkin upea taipumus taikinataikuuteen. Satun tietämään, että eräässä leipomossa on parin maankuunkierron päästä alkamassa upouusi taikinataikuuteen perehtymisen ryhmä muutamille erityisen kiinnostuneille noidille. Otin vapauden vihjata, että sinä voisit olla kiinnostunut.”

Myrtin silmät syttyivät ja hän puristi Fuugan tassua. Fuuga puristi takaisin. ”Todellakin.”

”Niin että sitä minä vaan meinasin, että mitä jos käytettäisiin nämä pari maankuunkiertoa siihen, että vietettäisiin yhdessä aikaa minun puutarhassani? Saisit vähän tuntumaa erilaisiin kasveihin ja pääsisit upottamaan

sormet hetkeksi multaani taikinan sijaan.”

”Kun sanot multaani, tarkoitatko kakkaa?” Fuuga kihersi.

”No on siellä mullassa lannoitteena välillä...”

”Kyllä me tullaan”, Fuuga sanoi. Se tiesi kyllä, että Myrtti oli samaa mieltä ja ettei Myrtti innostukselta oikein saanut sanaa suustaan. Kaikki leipomiseen ja ruoanlaittoon liittyvä taikuu kiehtoi Myrttiä niin kovasti, että pari myyränkakkahiukkasta ei innostusta hälventänyt hiukkaakaan.

”Hienoa! Heitähän

vaatteet niskaan ja hilpaise naapurin puolelle, kun olet valmis.” Kanerva kääntyi lähteäkseen. Myrttikin nousi seisomaan.

Tuuve puuttui puheeseen. ”Tai sitten voisit pesaista kakkaiset sormesi ja istahtaa ihan rauhassa aamuteelle. Käykö nokkonen?”

Kanerva räpytti silmiään. ”Toki.”

”Hyvä.” Tuuve suukotti Kanervan poskea. ”Myrtti, voit varmaan laittaa ihan tavalliset housut vaan. Ompelen sinulle lappuhaalarin jatkoa ajatellen. Mikä väri saisi olla ja montako taskua?” Tuuve heilautti auki yhden keittiön laatikoista. Sieltä lennähti lattialle sekalaista tavaraa. Vain mittanauha ei laskeutunut lainkaan vaan jatkui leijumistaan ja kiemurteli mittailemaan Myrttiä ompelusta varten.

Tuohon näkyyn isi palasi vessareissultaan. Ymmärrettävästi hänen ilmeensä oli hivenen hämmentynyt, kun hän seisahtui oviaukkoon. ”Mitäs minä missasin? Kukas sinä olet?” Hän ojensi kätensä kätelläkseen Kanervaa, ja Kanerva tarttui siihen epähuomiossa myyränkakkaisilla puutarhamultakäsillään, vaikka Kuuilmassa kätteleminen ei edes ole tapana, ja siinä riittikin pestäviä käsiä ja selitettäviä asioita ja kaksinkertainen kikatettavaa naurua niin, että Myrtti unohti hetkeksi mummuongelmansa.

